

Asia: VN/15936/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain ja valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esityksestä

Ei lausuttavaa.

2. Yhteiset palvelut

- **Kommentit 2 §:n muuttamisesta**

Ei lausuttavaa.

3. Yhteisten palvelujen rekisterinpitäjät

- **Kommentit uuden 2 a §:n lisäämisestä**

Ehdotettu pykälä koskee yhteisten palvelujen rekisterinpitäjää ja yhteisrekisterinpitäjyyttä. Rekisterinpitäjyys tulisi määritellä mahdollisimman tarkasti ja yhteisrekisterinpitäjyyden on usein katsottu sisältävän monenlaisia epäselviä tilanteita. Jatkovalmistelussa tulisi vielä selvittää, onko sellaisia tilanteita, joissa Palvelukeskus olisi rekisterinpitäjä. Tältä osin tuodaan esiin myös se, että organisaatorakenteen hierakkuisuus voi aiheuttaa ongelmia yhteisrekisterinpitäjyyssojimuksiin, kun esim. yksittäinen tuomioistuin ei suoraan tee palvelusopimuksia Oikeusrekisterikeskuksen tai Palvelukeskuksen kanssa. Kuitenkin kukin tuomioistuin on lain 10 §:n mukaan Palvelukeskuksen asiakas ja myös rekisterinpitäjä.

4. Yhteisten palvelujen käyttöönoton ja liittämisen hyväksyminen

- **Kommentit uuden 7 §:n lisäämisestä**

Pykälässä säädetään yhteisten palvelujen käyttöönoton ja liittämisen hyväksymisestä. Sinällään on kannatettavaa, että päätöksen tekijästä säädetään laissa. Tältä osin vakuutusoikeudella ei ole muuta lausuttavaa, koska tuomioistuinlain mukaan Tuomioistuinvirasto huolehtii tuomioistuinten tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä ja vastuu siitä, että käyttöönotettava palvelu tai liitettävä palvelu täyttää vaatimukset, ei ole yksittäisellä tuomioistuimella.

5. Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen toimitusjohtaja

- **Kommentit uuden 8 §:n 2 momentin lisäämisestä**

Ei lausuttavaa.

6. Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen henkilöstö

- **Kommentit 9 §:n muuttamisesta**

Ei lausuttavaa

7. Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen asiakkaat

- **Kommentit uuden 10 §:n 2 momentin lisäämisestä**

Kyseisessä momentissa säädetään Palvelukeskuksen asiakkaan huolehtimisvelvollisuudesta. Tältä osin viitataan edellä kohdassa kolme todettuun hierarkkisuuteen ja todetaan, että yksittäisen tuomioistuimen mahdollisuudet vaikuttaa käytettävissä olevien tietojärjestelmien ja tietoverkkoyhteyksien tekniseen tietoturvallisuuteen ja varautumiseen ovat vähäiset sen vuoksi, että tuomioistuimet eivät itse suoraan hanki tietojärjestelmiä tai tietoverkkoyhteyksiä, vaan hankinta- ja käyttöönottopäätökset hoidetaan Tuomioistuinviraston ja Oikeusrekisterikeskuksen toimesta.

Muutoinkin ottaen huomioon, että valtion virastoilla on toiminnassaan yleinen hallinto-oikeudellisista periaatteista seuraava huolehtimisvelvollisuus, jatkovalmistelussa olisi tarpeen pohtia tämän momentin tarpeellisuutta.

8. Integraatiopalvelujen tuottaja ja sen tehtävät

- **Kommentit uusien 13 § ja 14 §:n lisäämisestä**

Pykälissä säädetään integraatiopalvelujen tuottajan tehtävistä ja tuottajasta. Jatkovalmistelussa olisi hyvä määritellä myös se, mikä integraatiopalvelujen tuottajan rooli on esimerkiksi suhteessa rekisterinpitäjyyteen.

9. Varautuminen ja palvelutuotannon häiriötilanteet

- **Kommentit uusien 15 §:n 3 ja 4 momentin lisäämisestä**

15 §:n 3 momentissa säädetään poikkeamisesta 2 momentissa säädetystä kuulemisvelvoitteesta. Nykyisessä maailman tilanteessa ja toimintaympäristössä on sinällään hyvä, että laissa on mahdollisuus poiketa kuulemisperiaatteesta. Lain esitöissä olisi kuitenkin hyvä kuvata tarkemmin esimerkinomaisesti tilanteita, jotka luokitellaan niin vakaviksi tai erityisluonteisiksi, että kuulemisvelvollisuudesta voidaan poiketa.

10. Esityksen vaikutukset organisaatiosi toimintaan

-

11. Muut kommentit

Kuten edellä on todettu, niin vakuutusosoikeus on Palvelukeskuksen asiakas ja rekisterinpitäjä sekä mahdollisesti myös yhteisrekisterinpitäjä. Vakuutusosoikeus ei kuitenkaan tee palvelusopimusta Palvelukeskuksen kanssa, vaan sen tekee joko Tuomioistuinvirasto/Oikeusrekisterikeskus. Näin ollen hierarkkisuus voi aiheuttaa epäselviä tilanteita esim. rekisterinpitäjän tai yhteisrekisterinpitäjyyden määrittelyyn ja eri tahojen vastuisiin sekä muihin laissa määriteltäviin vastuisiin. Jatkovalmistelussa olisi hyvä ottaa huomioon tällaiset hierarkkiset tilanteet ja määritellä niiden näkökulmasta esim. termit asiakas ja käyttäjä.

Kivari Tuula
Vakuutusosoikeus